

IMAS 07.13

Ấn bản thứ nhất
Ngày 14 tháng 3 năm 2017

Quản lý môi trường trong Hành động bom mìn

Bản dịch do các thành viên của Nhóm Công tác Hành động Bom mìn tại Việt Nam (trước đây là Nhóm Công tác về Bom mìn) phối hợp thực hiện. Bản dịch được thực hiện bởi nhiều tổ chức và được các tổ chức khác hiệu đính. Nhóm Công tác Hành động Bom mìn gồm có: Catholic Relief Services, GICHD, International Centre, Mines Advisory Group, Norwegian People's Aid, Peace Trees Vietnam, UNDP. Bản dịch được thẩm định lần cuối vào tháng 8 năm 2022.

Giám đốc
Cơ quan hành động bom mìn của Liên Hợp Quốc (UNMAS)
1 United Nations Plaza, 6th Floor
New York, NY 10017
Hoa Kỳ

Email: mineaction@un.org

Điện thoại: +1 (212) 963 0691
Số fax: +1 (212) 963 2498

Website: www.mineactionstandards.org

Cảnh báo

Tài liệu này có hiệu lực từ thời gian ghi trên trang bìa. Vì Tiêu chuẩn Hành động bom mìn quốc tế (IMAS) phải được xem xét và sửa đổi thường xuyên, người dùng nên tham khảo trang thông tin điện tử của dự án IMAS để xác định hiện trạng của tài liệu này tại (<http://www.mineactionstandards.org/>, hoặc thông qua trang thông tin điện tử của UNMAS tại <http://www.mineaction.org>).

Lưu ý bản quyền

Tài liệu Liên Hợp quốc này là Tiêu chuẩn Hành động Bom mìn Quốc tế (IMAS) và được LHQ bảo vệ bản quyền. Cả toàn bộ tài liệu này, cũng như những nội dung bất kì được trích xuất từ tài liệu, không được sao chép, lưu trữ hoặc truyền tải tài liệu này dưới bất kỳ hình thức nào hoặc bằng bất kỳ phương tiện nào cho bất kỳ mục đích nào khác mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của UNMAS, cơ quan đại diện cho LHQ.

Tài liệu này không được phép sử dụng cho mục đích thương mại.

Giám đốc
Cơ quan hành động bom mìn của Liên Hợp Quốc (UNMAS)
Số 1 United Nations Plaza, Tầng 6
New York, NY 10017
Hoa Kỳ

Email: mineaction@un.org
Điện thoại: +1 (212) 963 0691
Số fax: +1 (212) 963 2498

©UNMAS 2016 – Đã đăng ký bản quyền

Mục lục

LỜI TỰA	vi
GIỚI THIỆU	vi
1 Phạm Vi.....	1
2 Tài liệu tham khảo.....	1
3 Thuật ngữ, định nghĩa và từ viết tắt.....	1
4 Yêu cầu chung	2
5 Quản lý môi trường	2
5.1 Chính sách môi trường.....	2
5.2 Nắm bắt bối cảnh môi trường:.....	3
5.3 Xác định và thẩm định các khía cạnh môi trường	3
5.4 Xác định các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu tác động môi trường	4
5.5 Thẩm định tác động môi trường	4
5.6 Lập kế hoạch và giao nhiệm vụ cho các hoạt động hành động bom mìn	4
5.7 Triển khai hoạt động	5
5.8 Giám sát các khía cạnh môi trường	6
5.9 Đánh giá và cải thiện	6
6 Trách nhiệm và nghĩa vụ.....	6
6.1 Trách nhiệm của CQHĐBMQG.....	6
6.2 Trách nhiệm của tổ chức hành động bom mìn.....	7
6.3 Trách nhiệm của nhà tài trợ và các bên liên quan khác	7
PHỤ LỤC A (Quy chuẩn) Tài liệu tham khảo.....	8
PHỤ LỤC B (Thông tin) Các hiệp ước quốc tế.....	9
PHỤ LỤC C (Thông tin) Hướng dẫn các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu tác động bất lợi đến môi trường	10
Phụ lục D (Thông tin) Hướng dẫn Thẩm định Tác động Môi trường (TĐTĐMT).....	17
Phụ lục E (Thông tin) Danh mục kiểm tra quản lý môi trường.....	20
Hồ sơ Sửa đổi	22

LỜI TỰA

Các tiêu chuẩn quốc tế cho các chương trình rà phá bom mìn nhân đạo được các nhóm công tác bom mìn đề xuất lần đầu tại một hội nghị kỹ thuật quốc tế ở Đan Mạch, vào tháng 7 năm 1996. Các tiêu chí được quy định cho tất cả các lĩnh vực của rà phá bom mìn, các tiêu chuẩn được khuyến nghị và một định nghĩa phổ quát mới về 'rà phá bom mìn' được đồng thuận. Cuối năm 1996, các nguyên tắc được đề xuất ở Đan Mạch được nhóm công tác bom mìn do LHQ dẫn đầu xây dựng và Tiêu chuẩn quốc tế về hoạt động rà phá bom mìn nhân đạo đã được xây dựng. Phiên bản đầu tiên được Cơ quan hành động bom mìn LHQ (UNMAS) ban hành vào tháng 3 năm 1997.

Phạm vi của các tiêu chuẩn ban đầu này đã được mở rộng để bao gồm các hợp phần khác của lĩnh vực hành động bom mìn và để phản ánh các thay đổi về các quy trình, thông lệ và quy tắc hoạt động. Các tiêu chuẩn được xây dựng lại và đổi tên thành Tiêu chuẩn hành động bom mìn quốc tế (IMAS) với phiên bản đầu tiên được ban hành vào tháng 10 năm 2001.

LHQ chịu trách nhiệm chung trong việc cho phép và khuyến khích sự quản lý hiệu quả các chương trình hành động bom mìn, bao gồm cả việc xây dựng và duy trì các tiêu chuẩn. UNMAS, do đó, là cơ quan thuộc LHQ chịu trách nhiệm về việc xây dựng và duy trì IMAS. IMAS được xây dựng với sự hỗ trợ của Trung tâm quốc tế Geneva về rà phá bom mìn nhân đạo.

Công tác chuẩn bị, xem xét và sửa đổi IMAS được thực hiện bởi các ủy ban kỹ thuật, với sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế, chính phủ và phi chính phủ. Phiên bản mới nhất của mỗi tiêu chuẩn, cùng với thông tin về công việc của các ủy ban kỹ thuật, có thể được tìm thấy tại <http://www.mineactionstandards.org/>. IMAS được xem xét ít nhất ba năm một lần để phản ánh việc xây dựng các quy tắc và thông lệ hành động bom mìn và để kết hợp các thay đổi với các quy định và yêu cầu quốc tế.

GIỚI THIỆU

Quản lý hiệu quả các khía cạnh môi trường của hành động bom mìn là công việc quan trọng theo quan điểm từ các tổ chức hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn, các cộng đồng bị ảnh hưởng, chính quyền các quốc gia, các nhà tài trợ và cộng đồng thế giới. Bảo vệ môi trường ngày càng nhận được sự quan tâm của chính phủ các quốc gia và các tổ chức quốc tế, thể hiện qua những yêu cầu khắt khe trong luật pháp ở nhiều quốc gia và điều khoản trong các công ước quốc tế. Hành động bom mìn hoàn toàn là đối tượng áp dụng của luật môi trường quốc gia hiện hành và các điều khoản của các điều ước quốc tế.¹

Hành động bom mìn không chỉ cải thiện an ninh và an toàn cho người dân mà còn tạo điều kiện cho phát triển kinh tế - xã hội vì mục tiêu “giảm thiểu tác động xã hội, kinh tế và môi trường của bom mìn, và vật nổ còn sót lại sau chiến tranh bao gồm cả bom đạn con chưa nổ.”² Hoạt động hành động bom mìn có tác động tích cực đến môi trường, nhưng không loại trừ khả năng tác động bất lợi đến môi trường. Do đó, phải ngăn ngừa và giảm thiểu các tác động tiêu cực có thể xảy ra thông qua quản lý môi trường phù hợp, xem xét bối cảnh hoạt động và các hoạt động cụ thể do tổ chức hành động bom mìn tiến hành.

Quản lý môi trường nhằm tăng cường hiệu suất và hiệu quả, hướng tới hoàn thành mục tiêu của hành động bom mìn. Thiếu sót quản lý môi trường trong hành động bom mìn có thể dẫn tới: giảm thiểu hoặc ngăn cản các kết quả và kết mục tiêu dự kiến của hành động bom mìn; dẫn đến các tác động bất lợi ngắn hạn và dài hạn đối với đất đai, nước, cát sỏi, không khí và cộng đồng sống xung quanh các địa điểm triển khai hành động bom mìn; gây nguy hại trực tiếp tới con người, thiệt hại môi trường và cơ sở hạ tầng; và phát sinh các hành động pháp lý chống lại các tổ chức hành động bom mìn và yêu cầu bồi thường. Tác động bất lợi đến môi trường có thể dẫn tới các tác động tiêu cực liên quan đến xã hội, kinh tế và chính trị ở cấp địa phương, khu vực và quốc gia. Do đó, quản lý môi trường đòi hỏi các giải pháp tổng thể, đánh giá các tác động khác nhau và nâng cao nhận thức về bảo vệ môi trường cho tất cả các tổ chức hành động bom mìn.

Tiêu chuẩn này đặt ra một số yêu cầu chung và tối thiểu về quản lý môi trường trong lĩnh vực hành động bom mìn. Tiêu chuẩn không ban hành các biện pháp giảm thiểu cụ thể nhưng là một khuôn khổ cung cấp các công cụ cho Cơ quan hành động bom mìn quốc gia (CQHĐBMQG) nhằm xác định các giải pháp. Phụ lục C cung cấp danh mục một số biện pháp thực tế có thể áp dụng bởi CQHĐBMQG, Trung tâm hành động bom mìn (TTHĐBM) và các tổ chức hành động bom mìn. Tiêu chuẩn này phản ánh các yếu tố quan trọng của ISO 14001: 2015 cũng như ISO 9001: 2015, nhưng không áp dụng cách tiếp cận toàn diện như các tiêu chuẩn ISO. Các tổ chức mong muốn áp dụng yêu cầu cao hơn IMAS này được khuyến khích xem xét việc áp dụng ISO 14001.

Các cơ quan chức năng quốc gia và các tổ chức hành động bom mìn có trách nhiệm đảm bảo tất cả các hoạt động hành động bom mìn, thuộc bất kỳ lĩnh vực chủ chốt của hành động bom mìn, đặc biệt là Xử lý Vật nổ (EOD), khảo sát và rà phá bom mìn cũng như các hoạt động tiêu hủy kho dự trữ, được thực hiện phù hợp với luật pháp hiện hành, một cách an toàn, hiệu suất và hiệu quả, nhưng cũng giảm thiểu bất kỳ tác động xấu nào đến con người, động vật hoang dã, thảm thực vật và các khía cạnh khác của môi trường. Nên đặc biệt chú ý tới công tác rà phá cơ học và tiêu hủy tập trung do các quá trình này có khả năng tác động bất lợi đến môi trường. Quản lý môi trường trong hành động bom mìn có mục tiêu chung là trả lại môi trường đúng với hiện trạng, hoặc nếu có thể, tốt hơn hiện trạng trước khi các hoạt động hành động bom mìn diễn ra, và cho phép sử dụng đất theo mục đích dự định sau khi kết thúc hoạt động hành động bom mìn.

¹Phụ lục B cung cấp danh mục các công ước quốc tế.

²IMAS 4.10, đoạn 3.176.

Hành động bom mìn diễn ra trong các bối cảnh khác nhau, có thể là biện pháp can thiệp khẩn cấp trong xung đột, là một phần của công cuộc ổn định trong giai đoạn ngay sau xung đột hoặc hỗ trợ phát triển dài hạn sau khi kết thúc xung đột. Quản lý môi trường cần được điều chỉnh phù hợp với các bối cảnh khác nhau. Đặc biệt, khi có mặt, các cơ quan chức năng quốc gia cần hiểu các tác động chi phí - lợi ích của việc ngăn ngừa và giảm thiểu các tác động bất lợi đến môi trường dựa trên loại hình hoạt động hành động bom mìn cụ thể được tiến hành. Vì vậy, CQHĐBMQG cần điều chỉnh theo điều kiện quốc gia bằng cách phát triển các biện pháp giảm thiểu và giải quyết vấn đề các hoạt động hành động bom mìn khác nhau tác động đến môi trường như thế nào (ví dụ. Phương pháp rà phá hoặc rà phá khẩn cấp/ rà phá phục vụ cho mục đích phát triển).

Tuy nhiên, quản lý các khía cạnh môi trường của hoạt động hành động bom mìn không phải là một nhiệm vụ nặng nề. Quản lý môi trường có nhiều điểm tương đồng với quản lý chất lượng (QM) và các nguyên tắc cơ bản của quản lý rủi ro - các nguyên tắc QM về quá trình tiếp cận, cải tiến, sự tham gia của các bên liên quan và ra quyết định dựa trên bằng chứng hoàn toàn có thể áp dụng cho quản lý môi trường; Các tiêu chuẩn này được mô tả chi tiết hơn trong IMAS 07.12 và 07.40. Cần lưu ý rằng một trong những phương thức chủ yếu và hiệu quả nhất để giảm tác động trực tiếp của các hoạt động kỹ thuật bom mìn trên đất liền là thông qua việc áp dụng các nguyên tắc giải phóng đất đai (LR) (theo IMAS 07.11, 08.10 và 08.20) để giảm thiểu số mét vuông được xử lý.

Quản lý môi trường trong Hành động bom mìn

1 Phạm vi

Tiêu chuẩn này thiết lập các yêu cầu tối thiểu về quản lý môi trường đối với tất cả các hoạt động hành động bom mìn trên cạn và dưới nước bao gồm lập kế hoạch, các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu. Các yêu cầu này phải được tuân thủ nhằm đảm bảo môi trường không bị suy thoái do hoạt động hành động bom mìn và đất đai được trả lại trong trạng thái tương tự, hoặc nếu có thể, tốt hơn trước khi hành động bom mìn bắt đầu và cho phép sử dụng đúng mục đích dự tính.

2 Tài liệu tham khảo

Danh mục các tài liệu tham khảo quy chuẩn được liệt kê trong Phụ lục A. Tài liệu tham khảo quy chuẩn là các tài liệu quan trọng được tham khảo để đưa vào tiêu chuẩn này và là một phần của các quy định của tiêu chuẩn này.

Ghi chú: Phải đặc biệt chú ý đến luật pháp quốc gia vì các yêu cầu về bảo vệ môi trường thường được đưa vào chính sách và luật pháp quốc gia. Các hiệp ước quốc tế có thể đưa ra các yêu cầu bổ sung về cách thức bảo vệ môi trường (Xem Phụ lục B).

3 Thuật ngữ, định nghĩa và từ viết tắt

Một bảng từ vựng hoàn chỉnh với tất cả các thuật ngữ, định nghĩa và chữ viết tắt được sử dụng trong bộ tiêu chuẩn IMAS được đưa ra trong IMAS 04.10.

Trong bộ tiêu chuẩn IMAS, các từ “phải”, “nên” và “có thể” được sử dụng để biểu thị mức độ tuân thủ mong muốn. Việc sử dụng này phù hợp với ngôn ngữ được sử dụng trong các tiêu chuẩn và hướng dẫn của ISO:

- a) ‘Phải’ được dùng để chỉ ra các yêu cầu, phương pháp hoặc thông số kỹ thuật sẽ được áp dụng để tuân theo tiêu chuẩn.
- b) ‘Nên’ được dùng để chỉ ra các yêu cầu, phương pháp hoặc thông số kỹ thuật được ưu tiên.
- c) ‘Có thể’ được dùng để chỉ ra một phương pháp hoặc phương hướng hành động có thể.

Thuật ngữ ‘Cơ quan Hành động Bom mìn Quốc gia (CQHĐBMQG)’ dùng để chỉ cơ quan chính phủ, thường là một ủy ban liên bộ, ở một quốc gia bị ảnh hưởng bởi bom mìn, chịu trách nhiệm cho các quy định, quản lý và điều phối hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn.

Lưu ý: Trong trường hợp không có CQHĐBMQG, và ở bối cảnh phù hợp và cần thiết, LHQ, hoặc một số cơ quan quốc tế được công nhận khác, có thể đảm nhận một số hoặc tất cả các trách nhiệm, và thực hiện một số hoặc tất cả các chức năng, của một TTHĐBM hoặc một CQHĐBMQG.

Thuật ngữ ‘Trung tâm Hành động Bom mìn’ (TTHĐBM) dùng để chỉ một tổ chức thay mặt cho CQHĐBMQG, tại nơi tổ chức này tồn tại, thường chịu trách nhiệm lập kế hoạch, điều phối, giám sát và trong một số trường hợp, thực hiện các dự án hành động bom mìn.

Thuật ngữ ‘tổ chức hành động bom mìn’ đề cập đến bất kỳ tổ chức nào (chính phủ, quân đội, thương mại hoặc tổ chức phi chính phủ/xã hội dân sự) chịu trách nhiệm thực hiện các dự án hoặc nhiệm vụ hành động bom mìn. Tổ chức hành động bom mìn có thể là nhà thầu chính, nhà thầu phụ, nhà tư vấn hoặc đơn vị.

Thuật ngữ ‘môi trường’ đề cập đến “*Những thứ xung quanh nơi hoạt động của một tổ chức, không khí, nước, đất đai, tài nguyên thiên nhiên, hệ thực vật, động vật, con người và các mối quan hệ qua lại giữa chúng*” (ISO 14001: 2015).

Thuật ngữ 'khía cạnh môi trường' đề cập đến "Yếu tố của các hoạt động hoặc sản phẩm hoặc dịch vụ của tổ chức, tương tác hoặc có thể tương tác với *Môi trường*" (ISO 14001: 2015).

Thuật ngữ 'tác động môi trường' đề cập đến "sự thay đổi của môi trường, cho dù bất lợi hay có lợi, toàn bộ hoặc một phần gây ra do *các khía cạnh môi trường của tổ chức*" (ISO 14001: 2015). Thuật ngữ 'tác động bất lợi' đề cập đến bất kỳ tác động có hại nào đối với môi trường. Yếu tố then chốt để xác định tác động bất lợi là dựa vào việc tham chiếu các yêu cầu luật pháp quốc gia, nếu có, và mục đích sử dụng dự kiến của khu vực được rà phá.

Thuật ngữ 'đánh giá tác động môi trường' (ĐGTĐMT) dùng để chỉ "*quá trình xác định, dự đoán, đánh giá và giảm thiểu các tác động lý sinh, xã hội và môi trường liên quan khác của các hoạt động trước và trong quá trình hoạt động*".

Thuật ngữ 'các biện pháp giảm thiểu tác động môi trường' đề cập đến các hành động được thực hiện trước, trong và/hoặc sau các hoạt động hành động bom mìn nhằm giảm thiểu tác động bất lợi đến môi trường.

Thuật ngữ 'hệ thống quản lý môi trường' (HTQLMT) đề cập đến "một phần của *hệ thống quản lý* dùng để quản lý *các khía cạnh môi trường*, hoàn thành *nghĩa vụ tuân thủ* và giải quyết các *rủi ro và cơ hội*" (ISO 14001: 2015).

4 Yêu cầu chung

Các hoạt động hành động bom mìn phải được tiến hành theo phương thức giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường, đảm bảo an toàn cho nhân viên hoạt động và nam giới, phụ nữ và trẻ em.

Lập kế hoạch cho các hoạt động hành động bom mìn phải xác định và đánh giá các khía cạnh môi trường liên quan và xác định các biện pháp phù hợp và hiệu quả nhằm giảm thiểu các tác động xấu đến môi trường.

CQHĐBMQG, TTHĐBM và các tổ chức hành động bom mìn phải thực hiện tất cả các biện pháp phù hợp nhằm đảm bảo môi trường nơi diễn ra các hoạt động hành động bom mìn được duy trì ở trạng thái phù hợp với mục đích sử dụng sau khi hoàn thành hoạt động hành động bom mìn. CQHĐBMQG sẽ xác định các biện pháp giảm thiểu hợp lý dựa trên việc cân nhắc chi phí - lợi ích của các phương pháp và các kết quả đầu ra.

Đặc biệt chú ý đến các điều kiện môi trường cần thiết cho mục đích sinh sống hoặc kinh tế nhằm đảm bảo các hoạt động này có thể tiếp tục sau khi kết thúc hành động bom mìn.

Note: 'Môi trường diễn ra các hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn' bao gồm đất được sử dụng cho các mục đích hành chính, hậu cần, đào tạo và/hoặc hỗ trợ.

5 Quản lý môi trường

Thiết lập một hệ thống quản lý môi trường là yêu cầu đối với CQHĐBMQG và các tổ chức hành động bom mìn. CQHĐBMQG có trách nhiệm đánh giá tác động đến môi trường và thiết lập các biện pháp giảm thiểu, phản ánh nhu cầu ở quy mô địa phương và/hoặc quốc gia. Tổ chức hành động bom mìn có trách nhiệm đáp ứng các nhu cầu, tiêu chí và các biện pháp giảm thiểu do CQHĐBMQG đưa ra và có một hệ thống quản lý chất lượng minh bạch và dễ dàng áp dụng nhằm tài liệu hoá các quy trình và sai phạm.

5.1 Chính sách môi trường

CQHĐBMQG, TTHĐBM và các cơ quan hoạt động hành động bom mìn phải thiết lập, xem xét và duy trì chính sách môi trường:

- Phù hợp với các hoạt động cụ thể của tổ chức;
- Bao gồm cam kết bảo vệ môi trường;
- Bao gồm cam kết tuân thủ các nghĩa vụ pháp lý hiện hành và các nghĩa vụ khác;

- Bao gồm cam kết cải tiến liên tục công tác quản lý môi trường của tổ chức;
- Thông báo cho các bên liên quan; và
- Được đánh giá và cập nhật ít nhất hàng năm, nếu phù hợp.

CQHĐBMQG, TTHĐBM và quản lý cấp cao của các tổ chức phải đảm bảo:

- Nguồn lực được phân bổ đầy đủ phục vụ quản lý môi trường hiệu quả, phù hợp với chính sách môi trường;
- Các nhân viên được đào tạo đầy đủ và hiểu rõ vai trò trong công tác bảo vệ môi trường;
- Quản lý các khía cạnh môi trường được đưa vào Quy trình hoạt động tiêu chuẩn (SOP) và các tài liệu liên quan khác một cách đầy đủ;
- Tài liệu liên quan đến quản lý môi trường được công khai và minh bạch, bao gồm các ngoại ngữ khác nếu cần thiết, nhằm hỗ trợ kiến thức và được cập nhật; và
- Các khía cạnh quản lý môi trường trong hoạt động của các tổ chức hành động bom mìn được giám sát, đánh giá và cải tiến.

5.2 Nắm bắt bối cảnh môi trường:

CQHĐBMQG phải:

- Xác định và đánh giá các nghĩa vụ về môi trường, liên quan đến chương trình hành động bom mìn quốc gia, nằm trong luật hiện hành của quốc gia và quốc tế;
- Hiểu rõ chi phí - lợi ích của công tác bảo vệ môi trường;
- Xác định và truyền đạt các nghĩa vụ về môi trường trong các tiêu chuẩn quốc gia về hành động bom mìn (NMAS) và các tài liệu tham khảo quy chuẩn liên quan đến công tác khắc phục hậu quả bom mìn;
- Xác định và liên lạc với các Bộ, cơ quan và ban ngành khác của Chính phủ có liên quan đến quản lý môi trường trong hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn;
- Phối hợp với các bên liên quan trong nước/quốc tế nhằm hỗ trợ/cải thiện các biện pháp bảo vệ/giảm thiểu tác động môi trường, tránh trùng lặp nỗ lực và xác định, giải quyết các lỗ hổng trong quản lý môi trường trong chương trình hành động bom mìn.

Các tổ chức hành động bom mìn phải thực hiện tất cả các biện pháp phù hợp nhằm nắm rõ nhu cầu và mong muốn về môi trường của các bên liên quan của hành động bom mìn bao gồm cả phụ nữ và nam giới trong các cộng đồng địa phương.

Hiểu biết về môi trường vật lý và nhu cầu cũng như mong muốn của các bên liên quan trong hành động bom mìn sẽ cung cấp thông tin cho công tác lập kế hoạch và thiết lập các biện pháp giảm thiểu và bảo vệ môi trường.

5.3 Xác định và thẩm định các khía cạnh môi trường

Ở mức tối thiểu, CQHĐBMQG phải xác định, thẩm định và lập hồ sơ các khía cạnh môi trường của hoạt động hành động bom mìn, các yếu tố đầu vào, sản phẩm và dịch vụ phát sinh từ các hoạt động đó, bao gồm:

- khí thải;
- nước thải;
- chất thải vào đất đai;
- sử dụng nguyên liệu thô và tài nguyên thiên nhiên;
- sử dụng năng lượng;
- phát thải năng lượng; và
- phát sinh rác thải.

CQHĐBMQG phải xác định những khía cạnh có thể tạo tác động xấu đến môi trường, bao gồm, ở mức tối thiểu, các tác động môi trường tiềm ẩn sau:

- xói mòn và suy thoái đất;
- ô nhiễm không khí, nước và đất cát;

- gián đoạn, xáo trộn hoặc gây hại cho các bên liên quan và cộng đồng địa phương, cơ sở hạ tầng, động vật hoang dã và thảm thực vật;
- rác, mảnh vụn, rác thải không nguy hại và sự suy thoái khác của môi trường có thể nhìn thấy được; và
- thiệt hại cho các di sản và di vật.

Khi thẩm định tầm quan trọng của các khía cạnh môi trường, CQHĐBMQG nên xem xét các tiêu chí sau:

- loại hoạt động hành động bom mìn;
- quy mô của hoạt động hành động bom mìn;
- tần suất của các hoạt động hành động bom mìn;
- các yêu cầu pháp lý hoặc tiêu chuẩn liên quan;
- kỳ vọng về môi trường của các bên liên quan;
- khả năng một khía cạnh môi trường có thể dẫn đến nhiều hơn một tác động xấu đến môi trường; và
- trách nhiệm pháp lý tiềm ẩn liên quan đến tác động gây ra bởi các khía cạnh môi trường.

Các khía cạnh môi trường phải được lập thành văn bản trong các kế hoạch, SOP và/hoặc các hồ sơ khác nếu phù hợp.

CQHĐBMQG nên thẩm định và tận dụng các cơ hội để bảo vệ môi trường một cách gián tiếp thông qua các quy trình mua sắm hoặc nhiệm vụ, hậu cần, lưu trữ và xử lý chất thải.

5.4 Xác định các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu tác động môi trường

CQHĐBMQG phải xác định các biện pháp giảm thiểu phù hợp và hiệu quả liên quan đến các khía cạnh môi trường được đánh giá gây ra nguy cơ tác động bất lợi đến môi trường.

Các biện pháp giảm thiểu tác động và bảo vệ môi trường phải được lập thành văn bản trong các hồ sơ nhiệm vụ, kế hoạch hoạt động, SOP và các tài liệu liên quan khác.

Các biện pháp giảm thiểu tác động và bảo vệ môi trường phải bao gồm các kế hoạch ứng phó khẩn cấp với các sự cố môi trường nghiêm trọng/lớn có thể xảy ra.

5.5 Thẩm định tác động môi trường (TĐTĐMT)

Trong một số trường hợp, thực hiện Thẩm định tác động môi trường (TĐTĐMT) chính thức có thể phù hợp hoặc được yêu cầu. TĐTĐMT nên được thực hiện khi:

- Các hoạt động hành động bom mìn dự kiến sẽ diễn ra trong hoặc gần các khu vực bảo vệ môi trường theo quy định, hoặc các khu vực nhạy cảm về môi trường;
- Có nghĩa vụ pháp lý hoặc theo hợp đồng;
- CQHĐBMQG xác định sự cần thiết của TĐTĐMT; và/hoặc
- bất kỳ trường hợp nào khác khi có sự không chắc chắn về quy mô hoặc tầm quan trọng của tác động môi trường.

Hướng dẫn thực hiện TĐTĐMT được nêu trong Phụ lục D.

5.6 Lập kế hoạch và giao nhiệm vụ cho các hoạt động hành động bom mìn

Khi lập kế hoạch cho hoạt động hành động bom mìn, CQHĐBMQG phải xem xét các hướng dẫn trong Phụ lục C của tiêu chuẩn này và tham khảo ý kiến các tổ chức hoạt động hành động bom mìn về việc áp dụng các hướng dẫn đó.

Lập kế hoạch hoạt động hành động bom mìn phải:

- phù hợp với bối cảnh môi trường;
- cân nhắc nghĩa vụ pháp lý và các tuân thủ khác;

- cân nhắc mục đích sử dụng đất trong tương lai;
- nắm rõ chi phí - lợi ích của các biện pháp giảm thiểu có thể áp dụng;
- kết hợp các biện pháp giảm thiểu môi trường đã xác định, bao gồm mọi phản ứng khẩn cấp ; và
- phù hợp với chính sách môi trường.

Trong nhiệm vụ và/hoặc hợp đồng của các hoạt động hành động bom mìn phải bao gồm các yêu cầu về môi trường có liên quan. Các biện pháp giảm thiểu và bảo vệ môi trường phải là một phần của trình tự nhiệm vụ, kế hoạch thực hiện, tuyên bố công việc và/hoặc các tài liệu khác, xác định chi tiết các yêu cầu vận hành đối với công tác hành động bom mìn.

5.7 Triển khai hoạt động

CQHĐBMQG, TTHĐBM và các tổ chức hành động bom mìn phải tuân thủ các yêu cầu của tiêu chuẩn IMAS này và các tiêu chuẩn khác có thể liên quan tới hoạt động của họ và trích dẫn những tiêu chuẩn này trong SOP của tổ chức. Khi thực hiện các hoạt động hành động bom mìn, CQHĐBMQG phải cân nhắc các hướng dẫn trong Phụ lục C của tiêu chuẩn này.

CQHĐBMQG, TTHĐBM và các tổ chức hành động bom mìn phải chỉ định một cá nhân đảm nhiệm công tác bảo vệ môi trường tại các địa điểm hoạt động hành động bom mìn. Tất cả các tổ chức hành động bom mìn phải đảm bảo tuân thủ tất cả các yêu cầu về môi trường thông qua các quy trình quản lý dự án, hợp đồng và hoạt động.

Tất cả các tổ chức hoạt động hành động bom mìn phải nâng cao kiến thức, nhận thức và năng lực bảo vệ môi trường của nhân viên thông qua giáo dục và đào tạo. Các tổ chức phải đảm bảo đào tạo về khả năng chuẩn bị và ứng phó khẩn cấp trong trường hợp xảy ra sự cố môi trường.

Các biện pháp giảm thiểu phải được thực hiện để ngăn ngừa các tác động xấu đến môi trường và ngăn ngừa ô nhiễm, suy thoái đất, không khí và nước. Ngoài ra, tất cả các nỗ lực phù hợp phải được thực hiện nhằm ngăn chặn tác động tiêu cực đến động vật hoang dã và thảm thực vật trong quá trình hoạt động hành động bom mìn.

Việc tiêu hủy bom mìn vật nổ sử dụng kỹ thuật đốt và hủy nổ lộ thiên (OBOD) phải được thực hiện theo IMAS 11.20, IATG 10.10, và phải xem xét các khía cạnh nêu trong phần C.4 của Phụ lục C thuộc tiêu chuẩn này.

Chất thải từ con người không bao giờ được thải vào nguồn nước hoặc bề mặt đất. CQHĐBMQG, TTHĐBM và các tổ chức hành động bom mìn phải giảm thiểu tác động môi trường của hoạt động hành động bom mìn và phải thực hiện tất cả các biện pháp phù hợp nhằm loại bỏ chất thải khỏi các khu vực khi thực hiện hoạt động hành động bom mìn, khi hoàn thành hoạt động và trước khi bàn giao đất đã giải phóng. Rác thải di dời khỏi địa điểm hoạt động sẽ được xử lý tại các bãi tập kết rác theo quy định. Bất kỳ rác thải nào rơi vãi trong quá trình hủy nổ phải được thu dọn. Nước thải không được thải lên bề mặt đất hoặc vào các nguồn nước.

Việc vận hành, sửa chữa, bảo dưỡng và bảo dưỡng thiết bị hành động bom mìn phải được thực hiện theo phương thức giảm thiểu tác động xấu đến môi trường và phù hợp với các yêu cầu của TĐTĐMT, yêu cầu quản lý và CQHĐBMQG.

Hoạt động hành động bom mìn có thể diễn ra tại khu vực có địa điểm mang ý nghĩa lịch sử hoặc văn hóa. Trong trường hợp này, CQHĐBMQG, TTHĐBM và các tổ chức hành động bom mìn phải thực hiện tất cả các biện pháp thực tiễn nhằm ngăn ngừa thiệt hại cho các địa điểm này.

Tất cả các biện pháp liên quan tới giảm thiểu tác động môi trường được nêu chi tiết trong các tiêu chuẩn quốc gia, SOP, hồ sơ nhiệm vụ hoặc bằng văn bản khác, phải được thực hiện đầy đủ và hiệu quả trong các tổ chức hành động bom mìn và phải được xác nhận hoàn thành trước khi bàn giao đất và/hoặc cơ quan hoạt động rời khỏi hiện trường hoạt động.

5.8 Giám sát các khía cạnh môi trường

CQHĐBMQG, TTHĐBM và cơ quan hoạt động phải thực hành một hệ thống giám sát phù hợp với IMAS 07.40 và phải đảm bảo bao gồm các yêu cầu về môi trường.

Sự không phù hợp về môi trường phải được quản lý theo IMAS 07.12 và 07.40. Các sự cố và tai nạn môi trường phải được coi là sự không phù hợp và bổ sung, điều tra theo IMAS 10.60.

Thẩm định/khảo sát tác động được thực hiện sau giải phóng đất đai phải bao gồm thẩm định các khía cạnh môi trường bao gồm hiệu quả của biện pháp khắc phục môi trường được đồng thuận.

5.9 Đánh giá và cải thiện

Đánh giá của ban quản lý, theo IMAS 07.12, nên bao gồm các khía cạnh môi trường và được thực hiện bởi quản lý cấp cao của CQHĐBMQG, TTHĐBM và các tổ chức hành động bom mìn nhằm đảm bảo tính hiệu quả liên tục, tính bền vững và phù hợp của quản lý môi trường với chính sách môi trường của tổ chức.

Việc đánh giá của ban quản lý phải được tiến hành ít nhất hàng năm, hoặc thường xuyên hơn tùy theo điều kiện và hoàn cảnh thực tế. Các đánh giá của ban quản lý nên cân nhắc:

- tình trạng của các hành động phát sinh từ các đánh giá trước;
- những thay đổi trong bối cảnh môi trường hành động bom mìn;
- việc thực hiện quản lý môi trường của tổ chức hành động bom mìn bao gồm:
 - đáp ứng các nhu cầu và mong đợi về môi trường của các bên liên quan;
 - tuân thủ chính sách môi trường;
 - sự không phù hợp về môi trường và các biện pháp khắc phục;
 - kết quả quan trắc, đo lường, kiểm toán và đánh giá môi trường.
- cơ hội cải thiện công tác quản lý môi trường.

Đánh giá của Ban quản lý phải bao gồm các quyết định và hành động liên quan đến:

- cơ hội cải thiện quản lý môi trường;
- những thay đổi trong quản lý môi trường;
- hành động nào sẽ được thực hiện, ai chịu trách nhiệm, lịch trình hoàn thành và xác thực hiệu quả thực hiện.

Kết quả đánh giá của lãnh đạo phải được thông báo cho người lao động, người quản lý và các bên liên quan.

6 Trách nhiệm và nghĩa vụ

6.1 Trách nhiệm của CQHĐBMQG

CQHĐBMQG, hoặc tổ chức đại diện, phải:

- a) Đưa công tác quản lý môi trường vào chính sách, tiêu chuẩn quốc gia về hành động bom mìn, hợp đồng, đơn đặt hàng và các ấn phẩm liên quan khác;
- b) Giám sát việc tuân thủ các văn bản yêu cầu quản lý môi trường;
- c) Đảm bảo công tác thực hiện TĐTĐMT nếu yêu cầu, theo điều 5.5;
- d) Đảm bảo công tác bảo vệ môi trường được cân nhắc trong quá trình lập kế hoạch hoạt động hành động bom mìn;
- e) Lưu trữ hồ sơ các sự cố môi trường được báo cáo;
- f) Khi cần thiết, tiến hành điều tra các sự cố môi trường; và
- g) Cung cấp thông tin về các khía cạnh môi trường quan trọng của hành động bom mìn, bao gồm các khuyến nghị về thực hành tốt nhất và thông tin chi tiết về sự cố môi trường cho các bên liên quan khác trong chương trình hành động bom mìn quốc gia;
- h) Phối hợp bảo vệ môi trường với các bên liên quan trong nước và quốc tế.

6.2 Trách nhiệm của tổ chức hành động bom mìn

Các tổ chức hành động bom mìn phải:

- a) Thiết lập, duy trì và truyền đạt chính sách môi trường phù hợp với chính sách môi trường do CQHĐBMQG xây dựng cho chương trình hành động bom mìn quốc gia;
- b) Lập hồ sơ quản lý môi trường trong các SOP hoặc các tài liệu liên quan và đảm bảo tất cả nhân viên được đào tạo và nhận thức về các yêu cầu môi trường liên quan;
- c) Đảm bảo công tác bảo vệ môi trường trong việc lập kế hoạch và tiến hành tất cả các hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn;
- d) Lưu giữ hồ sơ về sai phạm và sự cố môi trường và quản lý sự không phù hợp theo IMAS 07.12 và IMAS 07.40; và
- e) Báo cáo sự cố môi trường nghiêm trọng cho CQHĐBMQG hoặc tổ chức đại diện của CQHĐBMQG.

Trong trường hợp không có CQHĐBMQG hoặc cơ quan có thẩm quyền khác, tổ chức hành động bom mìn sẽ hỗ trợ quốc gia sở tại trong việc xây dựng các tiêu chuẩn quốc gia về bảo vệ môi trường.

6.3 Trách nhiệm của nhà tài trợ và của các bên liên quan khác

- a) Nhà tài trợ phải nắm rõ các khía cạnh môi trường của hành động bom mìn và các tác động tiềm ẩn của nó.
- b) Nhà tài trợ nên thúc đẩy nhận thức và hiểu biết về vai trò của bảo vệ và giảm thiểu tác động môi trường trong công tác cải thiện tình hình kinh tế và xã hội ở quy mô địa phương, khu vực và quốc gia;
- c) Nhà tài trợ nên nhấn mạnh sự cần thiết của bảo vệ môi trường trong các cơ quan quản lý và các cơ quan hoạt động;
- d) Các tổ chức hoạt động trong lĩnh vực bảo vệ môi trường có thể nguồn lực để nâng cao nhận thức, hiểu biết và thực hiện các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu tác động của môi trường;
- e) Các bên liên quan nên nhận thức những thách thức của công tác bảo vệ môi trường trong hoạt động hành động bom mìn khi xây dựng các công cụ hoặc yêu cầu.

PHỤ LỤC A (Quy chuẩn) Tài liệu tham khảo

Các tài liệu quy chuẩn sau đây có các điều khoản, thông qua tài liệu tham khảo trong văn bản này, tạo thành các điều khoản của tiêu chuẩn này. Đối với tài liệu tham khảo đã cũ, các bản điều chỉnh hoặc sửa đổi sau này đều không được áp dụng. Tuy nhiên, các bên tham gia thỏa thuận dựa trên tiêu chuẩn này được khuyến khích nghiên cứu khả năng áp dụng các phiên bản cập nhật nhất của các tài liệu quy chuẩn được nêu dưới đây. Đối với tài liệu tham khảo không định thời điểm, phiên bản mới nhất của tài liệu quy chuẩn được tham khảo áp dụng. Các thành viên của tổ chức ISO và IEC duy trì các tài liệu của bộ tiêu chuẩn ISO hoặc EN hiện hành:

- a) IMAS 04.10 Thuật ngữ hàng động bom mìn, định nghĩa và viết tắt của hành động bom mìn;
- b) IMAS 07.12 Quản lý chất lượng trong hành động bom mìn
- c) IMAS 07.30 Chứng nhận các tổ chức và hoạt động rà phá bom mìn;
- d) IMAS 07.40 Giám sát các tổ chức hành động bom mìn;
- e) IMAS 08.10 Khảo sát Phi kỹ thuật;
- f) IMAS 08.20 Khảo sát kỹ thuật;
- g) IMAS 08.30 Tài liệu sau rà phá;
- h) IMAS 10.50 S&OH - Lưu trữ, vận chuyển và xử lý chất nổ;
- i) IMAS 10.60 Báo cáo và điều tra các sự cố rà phá bom mìn;
- j) IMAS 11.10 Hướng dẫn tiêu hủy kho dự trữ mìn sát thương;
- k) IMAS 11.20 Các nguyên tắc và quy trình đối với các hoạt động đốt cháy và huỷ nổ lộ thiên
- l) IATG 10.10 Phi quân sự hóa và tiêu hủy vũ khí đạn dược thông thường
- m) TNMA 10.10 (Thông tin) Hướng dẫn về quản lý hài cốt trong hoạt động hành động bom mìn;
- n) TNMA 09.30.02 (Thông tin) Xử lý các nguy cơ Uranium (DU) nghèo; .

Phiên bản / ấn bản mới nhất của các tài liệu tham khảo này nên được sử dụng. GICHD giữ bản sao của tất cả các tài liệu tham khảo được sử dụng trong tiêu chuẩn này. Sổ đăng ký phiên bản / ấn bản mới nhất của các tiêu chuẩn, hướng dẫn và tài liệu tham khảo của IMAS được GICHD duy trì và có thể truy cập trên trang thông tin điện tử của IMAS: (Xem <http://www.mineactionstandards.org/>). CQHĐBMQG, người sử dụng lao động và các cơ quan và tổ chức quan tâm khác nên nhận bản sao trước khi bắt đầu các chương trình hành động bom mìn.

PHỤ LỤC B
(Thông tin)
Các hiệp ước quốc tế

Danh sách dưới đây đề cập tới một số hiệp ước và thỏa thuận quốc tế quan trọng trong lĩnh vực môi trường. Các hiệp ước và thỏa thuận bao gồm các khuyến nghị về phương thức bảo vệ môi trường và đề xuất điểm khởi đầu nhằm xác định các tổ chức chính có thể đóng vai trò nguồn lực quan trọng. Danh sách này không phải là danh sách đầy đủ:

- a) Thỏa thuận Paris, 2015;
- b) Khung Sendai về Giảm thiểu Rủi ro Thiên tai 2015-2030, 2015;
- c) Công ước Bảo vệ Môi trường biển Đông Bắc Đại Tây Dương (Công ước OSPAR), 1998;
- d) Công ước của Liên hợp quốc về chống sa mạc hóa, 1994;
- e) Công ước về Đa dạng sinh học, 1993;
- f) Tuyên bố Rio về Môi trường và Phát triển, 1992;
- g) Công ước về đất ngập nước (hay công ước Ramsar), 1971;
- h) Công ước Oslo về ngăn ngừa ô nhiễm biển xả thải từ tàu thuyền và máy bay, tháng 2 năm 1972 và sửa đổi bổ sung;
- i) Công ước London về ngăn ngừa ô nhiễm biển do xả thải và các vật chất khác, 29 , Tháng 12 năm 1972 và các sửa đổi bổ sung.

PHỤ LỤC C **(Thông tin)** **Hướng dẫn các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu tác động bất lợi đến môi trường**

C.1 Giới thiệu

Một số khuyến nghị chung từ các bài học kinh nghiệm cung cấp thêm hướng dẫn cho công tác bảo vệ môi trường và các biện pháp giảm thiểu tác động bất lợi đến môi trường liên quan đến hành động bom mìn. Phụ lục này cung cấp hướng dẫn bổ sung về bản chất của các tác động khác nhau và các biện pháp giảm thiểu có thể thực hiện nhằm giảm thiểu các tác động bất lợi. Thông tin này được cung cấp với mục đích hướng dẫn và không mang tính hoàn chỉnh hoặc toàn diện. CQHĐBMQG nên đánh giá từng tình huống, sử dụng TĐTĐMT thích hợp, trước khi xác định các biện pháp phù hợp cho giảm thiểu và ứng phó khẩn cấp.

Một trong những phương pháp cơ bản giúp giảm thiểu tác động trực tiếp đến đất đai và thảm thực vật là thông qua việc thực hiện hiệu quả các nguyên tắc và thực hiện giải phóng đất đai, được nêu chi tiết trong IMAS 07.11, 08.10 và 08.20.

C.2 Xói mòn và suy thoái đất

Xói mòn đất xảy ra do các quá trình tự nhiên làm di chuyển, tái di chuyển hoặc lắng đọng trầm tích. Hiện tượng xói mòn có thể bắt nguồn từ các hoạt động của con người làm mất ổn định bề mặt đất. Trầm tích đất trên bề mặt được vận chuyển bởi gió, nước, sóng hoặc sự không ổn định của độ dốc.

Thoái hóa đất xảy ra khi những thay đổi về độ sâu hoặc các đặc tính vật lý hoặc hóa học làm giảm chất lượng của đất. Thoái hóa đất bao gồm mất lớp bề mặt giàu dinh dưỡng do xói mòn, mất chất hữu cơ, nhiễm mặn, axit hóa và mất ổn định cấu trúc.

Các biện pháp giảm thiểu phải đảm bảo các hoạt động khảo sát và rà phá không dẫn đến gia tăng xói mòn hoặc suy thoái đất. Nếu khu vực đã bị xói mòn, các biện pháp nên giảm thiểu tác động của hiện tượng này. Các biện pháp bao gồm:

- a) Giảm thiểu diện tích điều tra sử dụng kỹ thuật xâm nhập trực tiếp, thay bằng các phương pháp thủ công hoặc cơ giới thông qua các hoạt động khảo sát và rà phá mục tiêu;
- b) Gieo hạt và tái trồng thực vật (ví dụ như cỏ, cây cối, lớp phủ mặt đất) càng sớm càng tốt sau khi tiến hành hoạt động hành động bom mìn hoặc khi thích hợp;
- c) Xây dựng địa hình bậc thang là một hợp phần của quy trình bàn giao đất, sau khi tham khảo ý kiến của người hưởng lợi;
- d) Chuẩn bị hệ thống thoát nước;
- e) Các dải thực vật rộng từ 3 đến 4 mét bao phủ bề mặt đường đất xói mòn
- f) Lịch trình hoạt động khảo sát kỹ thuật và rà phá bom mìn cho phép canh tác tại hiện trường càng sớm càng tốt sau khi kết thúc hoạt động;
- g) Lập kế hoạch tiến hành các hoạt động hành động bom mìn trong khoảng thời gian đất đai và thảm thực vật ít bị tổn thương;
- h) Các đường mòn sâu hoặc hố nổ có thể được lấp nhằm giảm xói mòn, hoặc giữ nguyên làm môi trường sống cho động vật hoang dã ở địa phương;
- i) Trả lại đất đã qua xử lý cho hiện trường bị ảnh hưởng (ví dụ như đất đã được sàng lọc cơ học, hoặc đã qua xử lý, v.v.);
- j) Đất được lưu trữ tại những địa điểm không bị xói mòn trong khi xử lý;
- k) Cấu trúc đất bề mặt không bị phá vỡ trên diện rộng;
- l) Cộng đồng địa phương tham gia vào quá trình thực hiện các biện pháp giảm thiểu tác động;
- m) Khảo sát kỹ thuật và rà phá diễn ra vào thời điểm khí hậu thích hợp, không gia tăng khả năng gây xói mòn;
- n) Dòng chảy tự nhiên của các dòng nước không bị cản trở hoặc chuyển hướng cố định bởi các hoạt động hành động bom mìn;
- o) Nếu cần thiết phải chuyển hướng hoặc xây đập cho nguồn nước, chủ đất hoặc cộng đồng địa phương sẽ được tham vấn và thỏa thuận trước khi bắt đầu công việc;

- p) Thường xuyên trao đổi với cộng đồng địa phương về các hoạt động sử dụng mìn, bao gồm khuyến nghị tới chủ sở hữu tài sản, chính quyền và cộng đồng địa phương về bất kỳ thiệt hại nào có thể xảy ra đối với môi trường. Nếu cần, nên khuyến nghị nhằm giảm thiểu thiệt hại cho chủ sở hữu tài sản/người kiểm soát đất liền kề với các hiện trường hoạt động hành động bom mìn.

C.3 Ô nhiễm không khí, nước và đất bởi chất độc và hóa chất nguy hiểm

Phải cân nhắc khả năng gây ô nhiễm khu vực lân cận (bao gồm thảm thực vật và động vật hoang dã) do mảnh bom đạn, các chất độc hại hoặc nguy hiểm và phải có điều khoản pháp lý nhằm loại bỏ hoặc giảm thiểu bất kỳ sự ô nhiễm và xáo trộn nào đối với con người, động vật hoang dã và thảm thực vật.

Các hợp chất hóa học khác nhau từ bom mìn (bao gồm bom đạn con chưa nổ và thiết bị nổ tự tạo (IED)) có thể hòa tan và đi vào dòng nước, kết tinh thành các thành phần mới trong đất hoặc kết hợp với đất và khoáng chất hiện có. Được đặt trên hoặc ngay dưới bề mặt đất, mìn (đặc biệt là các loại tự tạo) tác động trực tiếp đến chất lượng và thành phần của đất. Đất có thể bị ảnh hưởng bởi lớp vỏ bọc, các vụ nổ hoặc rò rỉ các chất độc hại do hậu quả từ quá trình ăn mòn hoặc phân hủy.

Quá trình ăn mòn các mảnh vỡ có thể dẫn tới hậu quả như việc giải phóng các nguyên tố hợp kim khác nhau như sắt, mangan, crom, kẽm, đồng, v.v. Một số nguyên tố độc hại và nguy hiểm có thể xuất hiện dưới dạng chất gây ô nhiễm sau khi sử dụng vũ khí chứa chất nổ mạnh. Ở các vùng nông nghiệp, các yếu tố độc hại có thể xâm nhập vào chuỗi thức ăn của con người. Do đó, khi các yếu tố độc hại xâm nhập vào đất, các quá trình tích lũy sinh học có khả năng diễn ra và ảnh hưởng đến sức khỏe con người.

Để giảm thiểu các quá trình này, cần cân nhắc:

- Các hoạt động khảo sát và rà phá không góp phần đáng kể vào việc gia tăng các thành phần độc hại trong đất, dòng nước hoặc không khí;
- Nếu sự suy thoái và ăn mòn đã xảy ra, điều tra thành phần của chất nổ nhằm đánh giá các tác động tiêu cực có thể xảy ra đối với dòng nước, đất và thảm thực vật và xác định các biện pháp giảm thiểu có thể thực hiện nhằm hạn chế tác động.

C.4 Ô nhiễm do xử lý bom mìn và chất thải nguy hại

Bom mìn vật nổ phải được xử lý theo phương án giảm thiểu các tác động bất lợi đến môi trường. Với bom mìn hoặc vật nổ còn sót lại bắt buộc tiêu hủy tại chỗ và có nguy cơ tới môi trường (tiếng ồn, chấn động mặt đất, hư hỏng cơ sở hạ tầng, v.v.) nên sử dụng các công trình bảo vệ. Nếu sử dụng công trình bảo vệ vẫn có nguy cơ tác động xấu đến môi trường, cần tham vấn CQHĐBMQG, chính quyền địa phương và nam giới và phụ nữ từ các bên liên quan tại địa phương.

- Hủy nổ phải diễn ra tại địa điểm được chỉ định hoặc bom mìn/vật nổ phải được đảm bảo an toàn. Nếu không an toàn để di chuyển, phải xử lý tại nơi được tìm thấy.
- Tất cả bộ phận có chứa kim loại nặng và chất nổ cần được loại bỏ, tránh để hòa tan và xâm nhập vào dòng nước.

Ngoài ra, để tránh gây ô nhiễm nguy hiểm cho các khu vực an toàn, CQHĐBMQG nên:

- Cấm di chuyển bom mìn vật nổ ra khỏi khu vực hiện trường trừ khi đây là một phần của hoạt động xử lý hoặc hoạt động khác được cấp phép;
- Đảm bảo an ninh cho bất kỳ bom mìn hoặc vật nổ di chuyển khỏi khu vực hiện trường cho đến khi bom mìn hoặc vật nổ được xử lý xong;
- Tiến hành kiểm tra kỹ lưỡng 'Không có Chất nổ' (FFE) và chất nguy hiểm đối với bất kỳ vật liệu đóng gói được chuyển từ hiện trường hoặc bất kỳ bom mìn hoặc vật nổ được sử dụng trong hỗ trợ đào tạo; và
- Kiểm tra kỹ mặt đất trong khu vực thăm định nguy hiểm xung quanh khu vực sử dụng máy rà phá hoặc xử lý để đảm bảo không có bom mìn hoặc vật nổ nào được 'ném' vào những khu vực này.

Nếu chất nổ lộ thiên ra môi trường, chất nổ hoặc dư lượng chất nổ có khả năng gây ô nhiễm đất và nước và có thể ảnh hưởng đáng kể đến môi trường. Ngoài ra, amiăng, hóa chất và chất phóng xạ dạng lỏng có thể được tìm thấy trong tên lửa và hệ thống ngòi nổ. Cũng có thể tìm thấy vũ khí hóa học, bao gồm vũ khí clo, khí lưu huỳnh mù tạt, và đạn uranium nghèo. Với các trường hợp này, nên được xử lý theo TNMA 09.30 02.

Các ví dụ khác về chất thải độc hại và nguy hại bao gồm:

- a) Chất dễ cháy, chất thải nhờn, dầu nhờn, lọc dầu (FOL: Fuel, Oil, Lubricant – Xăng, Dầu, Chất bôi trơn);
- b) Acid; và
- c) Chất thải y tế, thuốc cũ và các hóa chất khác.

Bất kỳ chất thải độc hại hoặc chất thải nguy hại của các hoạt động hành động bom mìn phải được xử lý theo yêu cầu của CQHĐBMQG.

Chất thải độc hại của hoạt động hành động bom mìn không được chôn lấp tại hiện trường mà được thu gom và chuyển đến nơi xử lý theo quy định.

Thông tin về các tiêu chuẩn quốc tế, quy định, quy tắc thực hành và các ấn phẩm tư vấn khác liên quan đến các cân nhắc về môi trường liên quan đến hoạt động phá hủy kho dự trữ bom mìn, được bao gồm trong IMAS 11.10. IATG 10.10 bao gồm việc phi quân sự hóa và phá hủy các loại bom đạn thông thường. IMAS 11.10 bao gồm:

- a) Các tiêu chuẩn được công nhận quốc tế nhằm xác định và đo lường ô nhiễm không khí từ các quy trình công nghiệp; và
- b) Hướng dẫn đo lường và thẩm định mức độ tiếp xúc với tiếng ồn trong môi trường lao động, có thể được áp dụng cho các hoạt động tiêu hủy kho dự trữ vật nổ.

C.5 Ô nhiễm do vận chuyển vật liệu nguy hiểm

Trong quá trình vận chuyển bất kỳ vật liệu nguy hiểm, độc hại hoặc dễ cháy có khả năng gây hại cho môi trường, phải thực hiện các biện pháp phòng ngừa giảm thiểu rủi ro. Nên bao gồm:

- a) Tất cả các vật liệu được vận chuyển trong các thùng chứa, giảm thiểu hoặc ngăn chặn sự cố tràn hoặc rò rỉ;
- b) Vật liệu phải được chất lên một cách an toàn trong quá trình vận chuyển;
- c) Các biện pháp phòng ngừa hỏa hoạn cần thực hiện liên quan đến vật liệu được vận chuyển;
- d) Phương tiện vận chuyển vật liệu nguy hiểm phải được điều khiển an toàn và cẩn thận; và
- e) Các phương tiện đáp ứng các quy định về việc vận chuyển các vật liệu của CQHĐBMQG và hoặc quốc gia sở tại.

IMAS 10.50 Lưu trữ, vận chuyển và xử lý vật nổ cung cấp các thông số kỹ thuật và hướng dẫn về lưu trữ, vận chuyển và xử lý an toàn vật nổ được áp dụng bởi các tổ chức hành động bom mìn. Bên cạnh đó, nếu có thể áp dụng, việc vận chuyển vật liệu nguy hiểm nên tuân theo các tiêu chuẩn quốc tế. (Xem tài liệu tham khảo quy chuẩn, Phụ lục A)

C.6 Suy giảm chất lượng không khí

Các biện pháp giảm thiểu tác động phải được thực hiện trong trường hợp tiến hành các hoạt động khảo sát kỹ thuật và rà phá có khả năng tác động xấu đến chất lượng không khí. Trong trường hợp đó, các tổ chức hành động bom mìn nên lưu ý về vị trí địa lý của các cộng đồng địa phương, loại gió phổ biến trong khu vực và khả năng mang khói, bụi và khói độc theo hướng gió này đến các cộng đồng địa phương. Các tổ chức hành động bom mìn phải đảm bảo giảm thiểu tác động tiêu cực đến cộng đồng địa phương bởi mọi sự suy giảm chất lượng không khí.

Khi chất lượng không khí suy giảm có khả năng ảnh hưởng đến cộng đồng địa phương, các tổ chức hành động bom mìn nên trao đổi với cộng đồng và chính quyền địa phương nhằm giải thích phạm vi, quy mô, thời gian của các khả năng suy thoái không khí và mọi yêu cầu sơ tán.

Khi chấn động đất hoặc tiếng ồn có khả năng gây ảnh hưởng đến cộng đồng địa phương, cần thực hiện các biện pháp giảm thiểu. Các biện pháp này bao gồm:

- a) Chọn các khu vực xử lý cách xa khu vực có người ở;
- b) Giới hạn kích thước của các chuỗi huỷ nổ riêng lẻ;
- c) Sử dụng hố để triệt tiêu tiếng ồn;
- d) Sử dụng các công trình bảo vệ để hạn chế ảnh hưởng của chấn động và tiếng ồn; và
- e) Hạn chế tiến hành các hoạt động huỷ nổ trong một số điều kiện khí tượng nhất định, ví dụ như mây tầng thấp, có thể gia tăng ảnh hưởng của tiếng ồn.

C.7 Tác động đến động vật hoang dã và thảm thực vật

C.7.1 Động vật hoang dã

Ở mức khả thi phù hợp, động vật hoang dã không nên bị tác động bởi các hoạt động hành động bom mìn. Các ngoại lệ có thể được chấp nhận đối với các loài xâm lấn, không xuất hiện một cách tự nhiên hoặc gây ảnh hưởng tiêu cực đến môi trường địa phương.

CQHĐBMQG phải tìm hiểu thiên nhiên có thể bị ảnh hưởng như thế nào bởi các hoạt động khảo sát và rà phá và cân nhắc:

- a) Hành động xua đuổi nên thực hiện trước khi huỷ nổ.
- b) Khi nào các hố huỷ nổ nên được lấp đầy hoặc để trống sau khi rà phá/tiêu huỷ, cân nhắc giá trị tiềm năng của chúng như việc trở thành môi trường sống cho một số loài, cũng như gia tăng nguy cơ xói mòn hiện hữu;
- c) Hạn chế các hoạt động hành động bom mìn vào những thời điểm cụ thể trong ngày thuộc thời gian sinh sản/làm tổ nhằm tránh gây nhiễu loạn tới động vật hoang dã; và
- d) Hạn chế thời gian huỷ nổ để tác động ít nhất đến động vật hoang dã.

C.7.2 Thảm thực vật

Việc loại bỏ thảm thực vật và phá rừng có thể cần thiết cho mục đích đưa các thiết bị dò tìm/định vị đến vị trí có thể tiến hành rà tìm và loại bỏ bom mìn vật nổ. Quá trình này cũng có thể dẫn tới xói mòn. Phát quang thảm thực vật có thể tạo tác động tích cực, bằng cách loại bỏ các loài xâm lấn và cải thiện điều kiện cho cây cối và thực vật tự nhiên. Tuy nhiên, hoạt động này có thể dẫn tới chặt bỏ cây cối đóng vai trò tạo bóng râm hoặc rào cản gió cho cây trồng, hoặc có thể cắt bỏ thực vật phát triển chậm được người dân địa phương sử dụng. CQHĐBMQG, TTHĐBM và cơ quan hành động nên cân nhắc:

- a) Trong quá trình rà phá, nếu có thể, không được cắt bỏ thực vật chậm phát triển đang được cộng đồng địa phương sử dụng;
- b) Thảm thực vật có chức năng ổn định cấu trúc đất và chống xói mòn nên được giữ lại, đặc biệt trên các sườn dốc, ven suối và kênh tưới tiêu;
- c) Việc loại bỏ thảm thực vật nên cân nhắc mục đích sử dụng của địa điểm sau khi giải phóng (nhà ở, chăn thả gia súc, nông nghiệp hoặc công nghiệp);
- d) Khu vực có thể được chia nhỏ thành các khu vực, phân chia ranh giới bằng cây cối. Phương thức này sẽ tạo bóng mát và giảm xói mòn do gió;
- e) Việc phát quang thảm thực vật có thể loại bỏ các loài xâm lấn và cải thiện điều kiện sống cho các loài thực vật tự nhiên;
- f) Nếu có thể, bàn giao gỗ bị chặt cho cộng đồng; và
- g) Giới thiệu các loại cây trồng mới có khả năng phát triển tốt hơn hoặc thích ứng với biến đổi khí hậu.

C.8 Tác động do đốt thảm thực vật

Nên tránh đốt thảm thực vật. Tuy nhiên, một số thảm thực vật có thể được cải thiện khi bị đốt. Vấn đề này cần được xác định trước khi đốt. Khi các tổ chức hành động bom mìn và các bên liên quan đồng thuận thực hiện đốt thảm thực vật, các thủ tục và biện pháp kiểm soát sau đây nên được áp dụng:

- a) Kế hoạch đốt thảm thực vật cần được thảo luận và được chấp thuận từ phía chủ sở hữu/người sử dụng đất, chính quyền địa phương và cộng đồng địa phương;
- b) Việc đốt thảm thực vật nên diễn ra sau khi hoàn thành xua đuổi động vật hoang dã và không nằm trong giai đoạn sinh sản;

- c) Đảm bảo chủ sở hữu/người sử dụng đất và chính quyền địa phương nhận thức được loại bom mìn/vật nổ và các nguy cơ tiềm ẩn của chúng (mảnh vỡ, chấn động, chất độc, khói, v.v.) trong trường hợp đốt thảm thực vật;
- d) Không nên đốt vào ban đêm hoặc tiếp tục đốt khi trời tối;
- e) Không được tiến hành đốt trừ khi có đủ nhân viên và thiết bị chữa cháy tại chỗ để kiểm soát, và nếu cần, dừng đốt;
- f) Điều kiện gió và độ ẩm cần được xem xét trước khi thực hiện bất kỳ hoạt động đốt nào;
- g) Tất cả nhân viên liên quan đến việc đốt phải được thông báo tóm tắt về kế hoạch đốt, bao gồm tất cả các quy trình an toàn;
- h) Cần xem xét hướng gió phổ biến khi xác định hướng cháy; đây là công cụ kiểm soát việc đốt và giảm thiểu ảnh hưởng của khói và tro tới các cộng đồng địa phương;
- i) Để kiểm soát khu vực cháy, đảm bảo toàn bộ chu vi khu vực cháy có thể được tiếp cận; và
- j) Việc đốt chỉ nên được thực hiện hướng tới các điểm ngăn lửa tự nhiên như đường xá, đường mòn, v.v. Tuy nhiên, nếu điều kiện không cho phép và chu vi của khu vực cháy là thực vật, thảm thực vật nên được làm ẩm trước khi đốt và nhân viên phải được bố trí với các thiết bị chữa cháy để kiểm soát khu vực cháy.

C.9 Ô nhiễm do chất thải tại các cơ sở làm việc

Trong quá trình lựa chọn địa điểm, lập kế hoạch bố trí các địa điểm làm việc và các cơ sở lưu trú tạm thời, cần cân nhắc tới yếu tố bảo vệ môi trường.

Việc thiết lập và vận hành các công trình và cơ sở lưu trú tạm thời nên được thực hiện theo cách giảm thiểu bất kỳ yếu tố ô nhiễm nào đối với đất hoặc hệ thống nước (bao gồm cả hệ thống nước ngầm) và có ảnh hưởng tối thiểu đến hệ thực vật và môi trường sống tự nhiên của động vật hoang dã.

Nếu có thể, các cơ sở lưu trú tạm thời nên được bố trí với sự tham vấn của nam giới và phụ nữ từ cộng đồng địa phương nhằm đảm bảo không ảnh hưởng bất lợi đến điều kiện địa phương, các hoạt động kinh tế hoặc các giá trị văn hóa xã hội.

Các cơ sở lưu trú tạm thời nên tuân thủ tất cả các quy định của quốc gia hoặc địa phương liên quan đến việc xây dựng các cơ sở tạm thời.

C.9.1 Nhà vệ sinh

Trong mọi trường hợp, không nên xả thải vào nguồn nước hoặc bề mặt đất chất thải con người.

Nếu có thể, nhà vệ sinh tạm thời nên được thiết lập tại tất cả các địa điểm hoạt động hành động bom mìn và các cơ sở lưu trú tạm thời. Nhà vệ sinh tạm thời nên được trang bị bể chứa cho phép bơm đến xe tải để xử lý, hoặc kết nối với bể tự hoại và hệ thống thoát nước an toàn. Các cơ sở vật chất được phân chia theo giới tính cần được xem xét phục vụ nhu cầu của cả nam giới và phụ nữ.

Ở những nơi sử dụng nhà tiêu, đảm bảo ít nhất có một nhà tiêu phục vụ cho mỗi 20 người. Nhà tiêu nên được đặt cách chỗ ở hoặc khu vực chuẩn bị thực phẩm ít nhất 6m và cách nguồn nước hoặc giếng nước ít nhất 20m.

Tất cả các nhà tiêu phải được xây dựng đảm bảo không gây ô nhiễm nguồn nước xung quanh.

Nhà tiêu nông (sử dụng trong vài ngày) nên có kích thước tối thiểu 30 x 75cm và sâu 1,5m. Nhà tiêu sâu (sử dụng trong nhiều tháng) nên sâu tối thiểu 2 - 2,75m. Khi lấp hố phải có ít nhất 0,5m đất đắp lên hố xí.

C.9.2 Rác sinh hoạt

Rác thải thu gom tại địa điểm nên được vứt tại các bãi chứa rác đã được phê duyệt. Bất kỳ rác thải rơi vãi trong quá trình xả thải phải được thu dọn.

Rác chỉ nên được chôn khi có sự đồng ý của cộng đồng/chính quyền địa phương và tại những địa điểm được chấp thuận.

Các hố rác nên đặt cách xa các nguồn nước và giếng, được bố trí và xây dựng để không làm ô nhiễm nguồn nước ngầm. Đáy hố nên cao hơn mực nước ngầm ít nhất 2m. Hố rác nên đủ sâu, cho phép 1m đất phủ lên khi lấp rác.

Cần lưu ý không được chôn lấp chất thải nguy hại (ví dụ như các sản phẩm dầu mỏ, kim loại nguy hiểm, v.v.).

C.9.3 Nước thải

Nước thải từ các khu vực tắm, giặt hoặc bếp nên được thoát vào các hố ngầm đủ lớn để trữ lượng nước thải phát sinh. Hố thấm nước thải nên có kích thước tối thiểu 75cm x 75cm và sâu 1m.

C.10 Cung cấp nước sinh hoạt

Việc cung cấp nước sinh hoạt nên đảm bảo không ảnh hưởng đến nguồn cung nước cho cộng đồng địa phương; trừ trường hợp tham vấn và đạt được thỏa thuận với các cộng đồng địa phương.

C.11 Khu vực nhiên liệu, dầu và chất bôi trơn (FOL)

Việc vận hành, sửa chữa, bảo trì và bảo dưỡng thiết bị hành động bom mìn phải được thực hiện theo phương thức giảm thiểu tác động xấu đến môi trường và phù hợp với các yêu cầu của TĐTĐMT, yêu cầu quản lý và CQHĐBMQG.

Các tổ chức hành động bom mìn phải đảm bảo áp dụng các quy trình nhằm ngăn chặn và nhanh chóng làm sạch mọi sự cố tràn FOL. Các vật liệu ô nhiễm có chứa FOL bị rò rỉ cần được thu gom và xử lý tại bãi chôn lấp có kiểm soát. Ngoài ra, vật liệu nên được xử lý tại một địa điểm cụ thể được CQHĐBMQG phê duyệt, ngăn chặn rò rỉ vào đất.

Khi có nhu cầu thiết lập các cơ sở lưu trữ nhiên liệu, cần thực hiện các biện pháp phòng ngừa, đảm bảo lưu trữ FOL an toàn và không gây ô nhiễm đất hoặc nước ngầm. Các biện pháp phòng ngừa nên bao gồm:

- a) Không bố trí cơ sở lưu trữ nhiên liệu cách nguồn nước dưới 30m;
- b) Tất cả các bể chứa, thùng chứa và thiết bị cấp phát nhiên liệu được bảo dưỡng thường xuyên để đảm bảo không bị rò rỉ; và
- c) Việc tiếp nhiên liệu cho phương tiện và thiết bị được thực hiện trên bề mặt cứng hoặc trên các khay dầu, đảm bảo FOL tràn được chứa và xử lý theo phương thức phù hợp với môi trường.

C.12 Khu vực bảo dưỡng

Khi bảo dưỡng, sửa chữa hoặc rửa phương tiện, máy móc và thiết bị trên hiện trường, nên thiết lập các khu vực cụ thể cho hoạt động này. Nên áp dụng các biện pháp phòng ngừa sau:

- a) Nước thải không được thải ra ngoài, gây chảy vào các nguồn nước;
- b) Dầu thải phải được chứa bằng khay dầu hoặc thùng chứa thích hợp khác và được xử lý theo phương thức phù hợp với môi trường; và
- c) Các bộ phận đã qua sử dụng, sản phẩm phụ của quá trình bảo dưỡng hoặc các loại rác khác (trừ dầu thải) sẽ được xử lý như rác sinh hoạt.

C.13 Khi hoàn thành các hoạt động hành động bom mìn

Sau khi hoàn thành các hoạt động hành động bom mìn, tất cả các công trình, thiết bị, vật liệu thừa, hàng rào (ngoại trừ việc đánh dấu các khu vực nguy hiểm chưa được rà sạch) và các vật dụng khác phải được dỡ bỏ. Nhà vệ sinh, hố ngầm và hố rác cần được lấp đầy, phủ đất và ổn định bề mặt để chống xói mòn và thảm thực vật tái sinh tự nhiên.

Nên bàn giao cho cộng đồng địa phương các thiết bị và vật liệu không còn thiết yếu cho hoạt động, nếu cộng đồng có thể tái sử dụng hoặc có khả năng sử dụng vào mục đích khác.

Văn phòng, hiện trường và các khu vực rà phá nên được dọn dẹp, loại bỏ tất cả các vật liệu và thiết bị nằm trên bề mặt sau rà phá, bao gồm thu hồi và xử lý tất cả các hạng mục phế liệu lớn. Tất cả các khu vực bị xáo trộn nên được khôi phục lại tình trạng ban đầu.

Khi hoạt động EOD ngừng, khu vực được sử dụng phải được chỉnh trang lại theo các yêu cầu của CQHĐBMQG và tham khảo ý kiến của chính quyền địa phương và cộng đồng. Nếu được yêu cầu, khu vực tiêu hủy bom bom mìn vật nổ bằng các hoạt động huỷ nổ có thể được bàn giao chính thức theo các quy định của IMAS 08.30.

C.14 Rủi ro đối với di sản

Khi hoạt động hành động bom mìn diễn ra ở tại khu vực có ý nghĩa văn hóa hoặc lịch sử, các tổ chức hành động bom mìn phải thực hiện tất cả các bước có thể thực hiện được nhằm ngăn ngừa thiệt hại cho các địa điểm này.

Bất kỳ bom mìn hoặc vật nổ nào được tìm thấy tại hiện trường được chuyển đến một khu vực khác để tiêu hủy. Nếu vật nổ không đảm bảo an toàn để di chuyển, yêu cầu phải huỷ nổ tại chỗ, nên sử dụng các công trình bảo vệ.

Nếu bất kỳ vật phẩm nào được phát hiện trong quá trình hoạt động hành động bom mìn và có khả năng mang ý nghĩa văn hóa hoặc lịch sử, công việc trong khu vực đó sẽ dừng lại và báo cáo CQHĐBMQG.

Trường hợp hài cốt được tìm thấy trong quá trình hoạt động hành động bom mìn, cần tuân thủ các hành động phù hợp với Luật Nhân đạo quốc tế. TNMA 10.10 cung cấp hướng dẫn bổ sung.

Phụ lục D (Thông tin) Hướng dẫn Thẩm định Tác động Môi trường (TĐTĐMT)

D.1 Sử dụng TĐTĐMT

TĐTĐMT là công cụ để thu thập kiến thức về các tác động môi trường tiềm ẩn và đưa ra các quyết định sáng suốt về các biện pháp bảo vệ và giảm thiểu. TĐTĐMT tạo điều kiện thuận lợi cho sự tham gia của cộng đồng địa phương và các bên liên quan khác. TĐTĐMT là một quá trình chính thống, toàn diện, cung cấp cho các bên liên quan sự tin tưởng các khía cạnh môi trường liên quan đã được xác định đầy đủ, đánh giá đúng và các biện pháp giảm thiểu hiệu quả đã được xác định. Mặc dù TĐTĐMT toàn diện chỉ có thể sử dụng trong trường hợp quy mô, giá trị, thời gian hoặc mức độ của các hoạt động hành động bom mìn với các địa điểm nhạy cảm về môi trường đã biết, biện minh cho điều đó, các nguyên tắc cơ bản giống nhau đều có hiệu lực tại mọi địa điểm hành động bom mìn. Các tổ chức hành động bom mìn được khuyến khích tự làm quen với cách tiếp cận TĐTĐMT và áp dụng các nguyên tắc và yếu tố phù hợp bất cứ khi nào phù hợp để thực hiện tại bất kỳ địa điểm nào triển khai hành động bom mìn.

D.2 Đối với CQHĐBMQG

CQHĐBMQG chịu trách nhiệm đảm bảo việc thực hiện hiệu quả TĐTĐMT nhằm cung cấp cho cơ quan hành động các yêu cầu và mục tiêu trong bảo vệ môi trường và giảm thiểu các hậu quả tiêu cực. Danh sách dưới đây đề cập những vấn đề chính CQHĐBMQG nên lưu ý để hoàn thành trách nhiệm của mình:

1. Công việc sơ bộ:
 - a. Xác định các văn bản chính sách và luật pháp về môi trường ở cấp quốc gia và quốc tế có thể ảnh hưởng đến hoạt động khảo sát và rà phá;
 - b. Tiến hành nghiên cứu hồ sơ các khía cạnh môi trường của các khu vực nghi ngờ ô nhiễm (SHA) và khu vực xác định ô nhiễm (CHA) có liên quan;
 - c. Xác định các yêu cầu và mục tiêu của công tác bảo vệ môi trường và các biện pháp giảm thiểu;
 - d. Xác định các bên liên quan tại địa phương, quốc gia và quốc tế liên quan đến rà phá bom mìn và môi trường;
 - e. Xác định các nguồn tài trợ hoặc nâng cao năng lực về các vấn đề môi trường.
2. Công việc hiện trường:
 - a. Xác định và chỉ định tổ chức thực hiện TĐTĐMT tại hiện trường (nếu CQHĐBMQG hoặc TTHĐBM không thể thực hiện được vì không đảm bảo năng lực);
 - b. Liên hệ với các bên liên quan và cộng đồng địa phương, bao gồm cả nam giới và phụ nữ từ các nhóm khác nhau, và tham vấn về các mối quan tâm về môi trường của họ;
 - c. Xác định điểm liên hệ (PoC) giữa các bên liên quan;
 - d. Hoàn thiện TĐTĐMT với kiến thức và thông tin bổ sung từ các bên liên quan tại địa phương;
 - e. Kiểm tra tính hợp lệ của các kết quả nghiên cứu hồ sơ;
 - f. Kiểm tra tính hợp lệ của các yêu cầu đề xuất và tính khả thi của các mục tiêu.
3. Giao việc hoặc đấu thầu:
 - a. Các văn bản chính sách và pháp lý công khai và dễ tiếp cận đối với những đối tượng được giao nhiệm vụ thực hiện công việc hoặc tham gia đang đấu thầu;
 - b. Trình tự nhiệm vụ hoặc hồ sơ dự thầu bao gồm các yêu cầu cụ thể nhằm bảo vệ môi trường được xác định trong TĐTĐMT;
 - c. Lệnh nhiệm vụ hoặc hồ sơ mời thầu bao gồm các mục tiêu bảo vệ môi trường được xác định trong TĐTĐMT;
 - d. Các tiêu chí lựa chọn nhà thầu bao gồm đánh giá mức độ mà các tổ chức hành động bom mìn đấu thầu dự định đáp ứng các yêu cầu và mục tiêu đã xác định trong TĐTĐMT;

- e. Các tổ chức hành động bom mìn đấu thầu/được giao nhiệm vụ đệ trình kế hoạch bảo vệ và giảm thiểu tác động môi trường và các tài liệu liên quan khác (chính sách, SOP);
 - f. Trách nhiệm của công việc liên quan đến tác động môi trường phải là một phần của nhiệm vụ hoặc đấu thầu;
4. Giám sát và đánh giá trong các hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn:
- a. Giám sát việc tuân thủ các yêu cầu và tiến độ hoàn thành các mục tiêu đã xác định trong TĐTĐMT;
 - b. Đánh giá được thực hiện bằng cách xem xét các yêu cầu và mục tiêu đã xác định trong TĐTĐMT;
 - c. Tổ chức hành động bom mìn tổ chức họp báo cáo và phản hồi về công tác bảo vệ môi trường;
 - d. Đánh giá thực địa được thực hiện một năm sau khi hoàn thành để đánh giá các yêu cầu và mục tiêu của TĐTĐMT.
5. Tài liệu
- a. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ hồ sơ về các kết quả của TĐTĐMT, bảo vệ các yêu cầu và mục tiêu của môi trường;
 - b. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ các hồ sơ về sự cố môi trường;
 - c. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ hồ sơ về các bài học kinh nghiệm và thực tiễn tốt nhất;
 - d. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ hồ sơ tài liệu của cơ quan hoạt động (kế hoạch, chính sách, SOP).

D.3 Đối với tổ chức hành động bom mìn

Tổ chức hành động bom mìn có trách nhiệm tiến hành các hoạt động theo các yêu cầu và mục tiêu đã được xác định từ TĐTĐMT. Tất cả các bên liên quan cần đảm bảo rằng các yêu cầu đó được hiểu rõ, thỏa mãn và được lập thành văn bản. Danh sách dưới đây cung cấp những điểm chính cơ quan hoạt động cần lưu ý để hoàn thành trách nhiệm của mình.

1. Giao việc hoặc đấu thầu:
 - a. Các yêu cầu và mục tiêu về bảo vệ môi trường trong trình tự đấu thầu/nhiệm vụ dựa trên TĐTĐMT;
 - b. Các yêu cầu và mục tiêu được hiểu và lập thành văn bản (chính sách, luật pháp, kết quả TĐTĐMT), nếu không yêu cầu giải thích và tài liệu;
 - c. Đảm bảo rằng tài liệu nội bộ về bảo vệ môi trường sẵn sàng và công khai cho CQHĐBMQG (chính sách, SOP, kế hoạch);
 - d. Đệ trình một kế hoạch bảo vệ và giảm thiểu tác động môi trường cung cấp phương án đáp ứng các yêu cầu và thực hiện các mục tiêu trong TĐTĐMT.
2. Lên kế hoạch:
 - a. Đảm bảo năng lực và nhận thức về bảo vệ môi trường phù hợp với các yêu cầu và mục tiêu đã xác định trong TĐTĐMT;
 - b. Đảm bảo các kế hoạch đáp ứng các yêu cầu được thiết lập trong TĐTĐMT;
 - c. Cung cấp phản hồi (các bài học kinh nghiệm và các thực tiễn tốt nhất) cho CQHĐBMQG về các yêu cầu và mục tiêu bảo vệ môi trường.
3. Theo dõi và đánh giá:
 - a. Các yêu cầu và mục tiêu được TĐTĐMT xác định và bao gồm trong hồ sơ mời thầu / hợp đồng/giao nhiệm vụ được tích hợp vào hệ thống quản lý chất lượng (QLCL) nội bộ;
 - b. Chỉ định một điểm liên lạc (PoC) để thực hiện các yêu cầu và mục tiêu bảo vệ môi trường;
 - c. Đưa thông tin liên quan đến bảo vệ môi trường vào hệ thống báo cáo.
4. Tài liệu

- a. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ các hồ sơ về chính sách và tài liệu lập pháp do CQHĐBMQG cung cấp;
- b. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ hồ sơ các báo cáo về bảo vệ môi trường;
- c. Thiết lập, duy trì, bảo mật và lưu giữ hồ sơ về các bài học kinh nghiệm và các thực tiễn tốt nhất.

Phụ lục E (Thông tin) Danh mục kiểm tra quản lý môi trường

Danh mục sau có thể được sử dụng nhằm hỗ trợ các nhà quản lý và nhân viên vận hành như sự nhắc nhở hoặc xác nhận giải quyết các khía cạnh môi trường khi các cơ sở tạm thời được đưa vào sử dụng.

Note: Trong trường hợp các lãnh đạo cộng đồng chỉ được đại diện bởi nam giới, hoặc sự tham gia của phụ nữ trong các cuộc họp không có ý nghĩa do sự chi phối của nam giới, cần phải thực hiện các biện pháp cụ thể để đảm bảo sự đại diện của phụ nữ trong quá trình tham vấn. Ví dụ, có thể là mở rộng đối tượng mục tiêu để tham vấn bằng cách bao gồm đại diện từ các tổ chức phụ nữ, người hộ sinh truyền thống và/hoặc nữ hộ sinh hoặc tổ chức các cuộc tham vấn riêng biệt với phụ nữ và nam giới như một cách đảm bảo sự tham gia có chất lượng của cả hai giới.

E.1 vị trí

- ☐ Được lựa chọn thông qua tham vấn từ các lãnh đạo cộng đồng địa phương.
- ☐ Ưu tiên cho các tuyến đường và địa điểm hiện có thể tiếp cận.
- ☐ Tránh các khu vực sản xuất nông nghiệp hoặc các khu vực nhạy cảm với môi trường.
- ☐ Đảm bảo an toàn: cung cấp nước uống, xử lý phân người, nước thải và rác thải; kiểm soát côn trùng và động vật gặm nhấm; tiến hành xử lý và chuẩn bị thực phẩm; và hệ thống thoát nước cho khu vực làm việc.
- ☐ Tránh phát quang thực vật hoặc sử dụng phương pháp phát quang bằng tay nếu cần thiết và tránh xáo trộn đất hoặc xói đất.
- ☐ Địa điểm trong trạng thái ổn định, thoát nước tốt và nếu cần, có đủ độ sâu đất cho phép đào hố xí, hố thấm nước thải và hố rác.

E.2 Nguồn nước

- ☐ Được bố trí tránh làm gián đoạn nguồn cung cấp cho người sử dụng đất/chủ sở hữu và cộng đồng lân cận.
- ☐ Nguồn cung cấp đảm bảo an toàn cho sinh hoạt.

E.3 Chất thải rắn

- ☐ Tất cả các khu vực đảm bảo sạch sẽ không rác thải.
- ☐ Tất cả nhân viên được hướng dẫn xử lý rác thải thực phẩm và các chất thải khác đúng cách.
- ☐ Thùng chứa chất thải rắn đảm bảo:
 - ☐ Đủ lớn để chứa tất cả các chất thải phát sinh giữa các kỳ thu gom.
 - ☐ Đủ để cho phép phân loại chất thải dễ cháy và chất thải khác.
 - ☐ Chống động vật và côn trùng, đặc biệt loài gặm nhấm.
 - ☐ Được thiết kế để chứa chất lỏng rò rỉ.
 - ☐ Được bảo dưỡng thường xuyên.
- ☐ Chất thải được vận chuyển cho mục đích tái chế hoặc tiêu hủy tại các bãi rác đã được phê duyệt nếu có thể. Bất kỳ vật liệu phế thải hoặc rác thải nào đọng lại dọc theo các tuyến đường sử dụng đều được dọn dẹp.
- ☐ Nếu không thể tránh khỏi việc xả thải tại chỗ:
 - ☐ Chất thải rắn dễ cháy thường xuyên được đốt và xử lý trong hố. Tro phủ đầy đất sau mỗi lần đốt/lãng đọng.
 - ☐ Các chất thải khác được chôn trong hố và được đậy nắp hàng ngày.
 - ☐ Tất cả các hố chôn rác được bố trí cách xa nguồn nước, tránh gây ô nhiễm suối, hồ của hệ thống nước ngầm. Đáy hố cao hơn mực nước ngầm ít nhất 2m.
- ☐ Chất thải độc hại hoặc nguy hại được thu gom và chuyển đến nơi xử lý đã được quy định.

E.4 Chất thải con người:

- ☐ Chất thải con người không được thải vào nguồn nước hoặc bề mặt đất.

- [] Nếu có thể, nhà vệ sinh tạm thời được sử dụng được trang bị (1) bể chứa có cho phép bơm đến xe bồn chứa nước thải để xử lý tại địa điểm đã được phê duyệt, hoặc (2) bể tự hoại và hệ thống thoát nước an toàn.
- [] Trường hợp phải sử dụng nhà tiêu - nền cần nhắc phân chia giới tính:
 - [] Có ít nhất một cầu tiêu cho mỗi 20 người.
 - [] Cách chỗ ở hoặc khu vực chuẩn bị thực phẩm ít nhất 6m, và ít nhất 20m đối với các nguồn nước, giếng hoặc các nguồn nước uống khác.
 - [] Nước bề mặt nên thoát ra xa và không chảy vào các hố.
 - [] Nhà tiêu nông (sử dụng trong vài ngày) có thứ tự 30 cm x 75 cm sâu 1-1,5m.
 - [] Nhà tiêu sâu (sử dụng trong một vài tháng) sâu theo thứ tự từ 2-2,75 m.
 - [] Được bón vôi thường xuyên.

E.5 Nước thải

- [] Nước thừa từ khu vực giặt, tắm và nhà bếp được xả vào các hố để ngâm nước trừ khi lượng nước rất nhỏ.
- [] Nước thải không được phép chảy vào các nguồn nước hoặc nhà tiêu.
- [] Hố thấm nước thải:
 - [] Đủ số lượng và kích thước để dễ dàng chứa được lượng nước thải tạo ra và cao hơn mực nước ngầm ít nhất 50 cm.
 - [] Được bao phủ bởi vải bố hoặc vải địa kỹ thuật hoặc vật liệu tương tự và được bảo vệ xung quanh các cạnh, và được lót bằng sỏi và đá.
 - [] Thường xuyên xử lý bằng thuốc khử trùng.

E.6 Kết thúc nhiệm vụ

- [] Tất cả các phương tiện hỗ trợ tạm thời và cơ sở hạ tầng, bao gồm các công trình, thiết bị, gỗ xẻ, rác thải, vật liệu thừa, hàng rào và các vật dụng khác được di dời hoàn toàn.
- [] Nhà vệ sinh, hố thấm nước thải và hố xử lý rác thải được lấp đầy và phủ bằng đất, và bề mặt được ổn định để chống xói mòn và cho phép thảm thực vật tái sinh tự nhiên.
- [] Nền đường, cống tạm, đường nước bị chôn lấp, vv được dỡ bỏ và ổn định đồng bộ. Nếu cần, vật liệu thay thế thích hợp được đưa đến để thay thế vật liệu đã loại bỏ.
- [] Mô hình thoát nước ban đầu được tái thiết lập.
- [] Trong chừng mực có thể và theo mong muốn, tất cả các khu vực bị xáo trộn được khôi phục lại tình trạng ban đầu.

Hồ sơ Sửa đổi

Quản lý việc sửa đổi IMAS

Chuỗi tiêu chuẩn IMAS có thể được xem xét lại chính thức trên cơ sở ba năm một lần, tuy nhiên điều này không loại trừ các sửa đổi được thực hiện trong các giai đoạn ba năm này vì lý do an toàn và hiệu quả hoạt động hoặc cho mục đích biên tập.

Khi sửa đổi được thực hiện cho IMAS này, chúng sẽ được cung cấp một số, và ngày và chi tiết chung của sửa đổi được hiển thị trong bảng dưới đây. Việc sửa đổi cũng sẽ được hiển thị trên trang bìa của IMAS bằng cách đưa vào ngày xuất bản vào cụm từ 'kết hợp số sửa đổi 1, v.v.'.

Khi các đánh giá chính thức của mỗi IMAS được hoàn thành, các phiên bản mới có thể được ban hành. Những sửa đổi đến ngày của phiên bản mới sẽ được đưa vào phiên bản mới và bảng hồ sơ sửa đổi bị xóa. Việc ghi lại các sửa đổi sau đó sẽ bắt đầu lại cho đến khi tiến hành đánh giá thêm.

IMAS được sửa đổi gần đây nhất sẽ là các phiên bản được đăng trên trang web của IMAS tại www.mineactionstandards.org.

Số	Ngày	Chi tiết sửa đổi